

**UCHWAŁA NR 147/XX/16
RADY GMINY POCZESNA**

z dnia 23 czerwca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Poczesna na
lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

Rada Gminy Poczesna uchwała:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Poczesna na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poczesnej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

mgr inż. Lidia Kaźmierczak

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
W GMINIE POCZESNA
na lata 2016 - 2020**

I Wstęp

Potrzebą każdego człowieka jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Jednak, niestety bywają sytuacje, kiedy poczucie bezpieczeństwa zachwiane poprzez stosowanie przemocy wobec swoich najbliższych osób, które tworzą rodzinę. Zdarza się, że nie zawsze członkowie rodziny są w stanie ochronić siebie, dzieci i inne osoby przed agresją sprawców, którzy stosują przemoc.

Dochodzi do przemocy nie tylko w rodzinie, ale również w środowisku lokalnym, wśród uczniów, na ulicy, w szkole, w dyskotecie, na meczu lub innych miejscach. Niewątpliwie, każda przemoc destrukcyjnie wpływa na życie człowieka, ofiarę jak i sprawcę. Szczególnie niszczy i burzy każdą relację, układ, partnerstwo i rodzinę.

W rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemocą w rodzinie** jest jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżniamy następujące **rodzaje przemocy**:

- **przemoc fizyczna** – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.,
- **przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- **przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi,

- sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, demonstrowanie zazdrości, itp.
- **przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcie pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Poczesna na lata 2016-2020 określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz sporządzona diagnozę lokalną. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Szacuje się, że różnych form przemocy doświadcza od 10 do 30% społeczeństwa polskiego. Skala problemu i jego destrukcyjny charakter powodują, że jego przeciwdziałanie staje się jednym z istotnych zadań służb publicznych i pozostałych podmiotów na co dzień pracujących z rodziną. Wymaga planowych i kompleksowych działań, których realizacja odbywa się w ramach gminnego programu. Celem głównym Programu Przeciwdziałania

przemocy w Rodzinie w Gminie Poczesna na lata 2016 – 2020 jest ograniczenie skali problemu przemocy w rodzinie. Program przewiduje zadania w ramach:

- 1) profilaktyki i edukacji społecznej, zmierzającej do zmiany pojmowania zjawiska przemocy w rodzinie, promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy oraz wartości rodzinnych,
- 2) zwiększania skuteczności ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 3) oddziaływań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przyjęte kierunki działań zbliżone są z wytycznymi wynikającymi z ogólnopolskich, wojewódzkich i lokalnych dokumentów:

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020,
- Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Poczesna na lata 2014 – 2020.

W ostatnim okresie coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne (ogólnopolskie i lokalne) spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy zatem na gruncie samorządu terytorialnego kontynuować i promować takie działania, które w obecnej sytuacji i niedalekiej przyszłości pozwoliłyby na skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W świetle powyższego prezentowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowano właśnie z myślą o ciągłej potrzebie inicjowania procesów wsparcia społecznego. Ma on na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie zadań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

II Analiza i ocena problemu przemocy w rodzinie w gminie Poczesna.

W gminie Poczesna zamieszkuje 12.727 osób, w tym 2.317 dzieci do 18 roku życia, co stanowi 18,22 % ogółu mieszkańców. 990 osób to dzieci i młodzież w wieku szkolnym, 720 uczniów uczęszcza do szkół podstawowych i 270 uczniów do gimnazjów, w większości przypadków do szkół na terenie naszej gminy (źródło: ewidencja ludności UG Poczesna stan na dzień 31.12.2015 r., SAPO w Poczesnej). Wśród mieszkańców gminy ok. 18% stanowią osoby w wieku emerytalnym - 1.574 kobiet i 673 mężczyzn. Pozostały odsetek ludności tworzą osoby aktywne zawodowo, uczniowie szkół policealnych, studenci oraz inni mieszkańcy, którzy ze względu na sytuację zdrowotną (renta, świadczenie rehabilitacyjne), zajmowanie się dziećmi lub dorosłymi osobami zależnymi są nieczynni zawodowo. Na dzień 31 grudnia 2015 r. było 521 osób bezrobotnych z gminy Poczesna zarejestrowanych w PUP (źródło: PUP w Częstochowie), co stanowiło szacunkowo 6,38% ogółu mieszkańców w wieku aktywności zawodowej.

Głównymi problemami społecznym z jakim borykają się mieszkańcy gminy w świetle statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm i przemoc w rodzinie. Niejednokrotnie w rodzinach korzystających z pomocy społecznej występuje kilka okoliczności powodujących ich trudną sytuację życiową i bytową. W/w kwestie społeczne często generują zjawisko przemocy w tych zdiagnozowanych przez pracowników socjalnych środowiskach. Odrębnym zagadnieniem jest występowanie przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, szkole, nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poczesnej wskazują, że w 2014 r. sporządzono 61 niebieskich kart, natomiast w 2015 r. było ich 37. Z przeprowadzonej analizy problemu jakim jest przemoc domowa, pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poczesnej, realizując szereg działań z zakresu pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, wyróżnili niżej wymienione dysfunkcje, które najczęściej występują w tych rodzinach:

- a) osamotnienie i brak wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ze strony bliskich osób, sąsiadów i środowiska lokalnego,

- b) niewłaściwe traktowanie ofiar przemocy przez służby instytucjonalne a zwłaszcza, Policję, Prokuraturę, Sądy,
- c) przewlekłe działania instytucji i służb świadczących pomoc ofiarom przemocy, powodujące obniżenie skuteczności interwencji i przyczyniające się do wtórnych urazów ofiar przemocy,
- d) brak instytucji zajmujących się pomocą dla sprawców przemocy, a w szczególności terapią,
- e) niewystarczająca ilość organizacji, instytucji zajmujących się profesjonalną, i kompleksową pomocą wobec ofiar przemocy,
- f) placówki oferującej kompleksową, skuteczną, długotrwałą pomoc mieszkaniową, socjalną, psychologiczną, prawną i inną dostosowaną do potrzeb ofiar przemocy,
- g) utrudniona skuteczność pomocy wymiaru sprawiedliwości ofiarom przemocy, wynikająca z rezygnacji z poszukiwania pomocy i wycofywania się z formalnego oskarżenia sprawcy przemocy,
- h) niewystarczająca ilość gromadzonych przez ofiary przemocy dowodów, przemocy, utrudniająca ukaranie sprawców przemocy,
- i) brak ofert zorganizowanych form samopomocy i samoobrony dla mieszkańców gminy, a w szczególności rodzin dotkniętych problemem przemocy,
- j) negatywny wpływ stereotypów i niski stan świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie utrudniający skuteczne zapobieganie i rozwiązywanie problemów przemocy,
- k) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- l) problemy alkoholowe członków rodzin,
- m) trudna sytuacja ekonomiczna rodzin.

Z powyższej diagnozy problemów z jakimi na co dzień styka się ofiara przemocy wyłania się obraz opuszczonego, zastraszonego, bezsilnego, bezradnego człowieka. W zderzeniu z tak trudnym zjawiskiem, bez profesjonalnej pomocy i wsparcia ze strony innych osób ofiara przemocy raczej nigdy nie podejmie prób przełamania tego impasu. Należy podkreślić, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko zdeterminowane osoby – ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

W wyniku przeprowadzonej analizy dot. przemocy w rodzinie w gminie Poczesna mocnymi stronami są: przygotowana i stale doskonaląca się kadra instytucji działających na rzecz rodziny, znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym. Słabe strony przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Poczesna stanowią: niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy, brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych. Biorąc pod uwagę powyższe niezbędnym jest utworzenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego głównymi założeniami będą:

- zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- zatrzymanie przemocy,
- zrozumienie reakcji ofiary przemocy,
- brak jakiegokolwiek uzasadnienia i usprawiedliwienia aktu przemocy, obarczenie za przemoc wyłącznie sprawcą przemocy,
- bezwzględne respektowanie prawa zakazu stosowania przemocy.

III Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- działania interdyscyplinarne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych,
- kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie „zdrowego modelu rodziny” szczególnie wolnego od przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 poz. 163 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2015 poz. 1286).

Program jest spójny z niżej wymienionymi programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poczesna na lata 2015 - 2020,
- Gminnym Systemem Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV Zadania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy – Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zespołem instytucji w środowisku gminnym działającym na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracującymi w sposób skoordynowany. Głównymi elementami lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są zasoby instytucjonalne (organizacje i instytucje zajmujące się zwalczaniem przemocy), zasoby ludzkie (specjaliści z różnych dziedzin stykających się z problemem przemocy), sieć wsparcia, zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym, diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym obejmująca skalę problemu, mapę zasobów i potrzeb oraz niniejszy program.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Poczesna jest przedsięwzięciem odpowiadającym na zapotrzebowanie tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Poczesna.

Uchwałą nr 13/III/10 Rady Gminy Poczesna z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania został utworzony Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przemocy w Rodzinie. W ramach zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- pedagodzy szkolni,
- pediatrzy, pielęgniarki szkolne, pielęgniarki środowiskowe,
- policjanci, w tym przygotowani do pracy z dziećmi i młodzieżą
- pracownicy socjalni,
- kuratorzy społeczni i sądowi.

W miarę potrzeb pracę Zespołu mogą doraźnie wspierać:

- lekarze pierwszego kontaktu, położne,
- psychologowie,
- pozostali pracownicy placówek oświatowych,
- członkowie wspólnot religijnych, duchowni,
- personel klubów sportowych, w tym organizatorzy zajęć rekreacyjno-kulturalnych dla dzieci.

Do zadań Zespołu należy:

- integracja i koordynacja działań wszystkich podmiotów wchodzących w skład Zespołu w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez działania grup roboczych,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ocena i weryfikacja prowadzonych działań, w tym działań grup roboczych,
- omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia Zespołu,
- prowadzenie dokumentacji pracy zespołu: protokoły, sprawozdania z realizacji podjętych działań, wnioski.

V Podstawowe cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie i zwiększenie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą,
3. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
4. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

VI Harmonogram zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020

L.p	Cele programu	Rodzaj zadania	Termin wykonania	realizator zadania
1	2	3	5	6
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia socjalnego dla ofiar przemocy.	<p>1.1 Przeprowadzanie wywiadu środowiskowego oraz wypełnienie kwestionariusza niebieska karta umożliwiającego opracowanie diagnozy sytuacji rodziny i osoby;</p> <p>- przygotowywanie wszechstronnego planu pomocy przy współudziale osób dotkniętych przemocą.</p> <p>1.2 Świadczenie pomocy materialnej i rzeczowej:</p> <p>- udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków z pomocy społecznej,</p> <p>- świadczenie pomocy rzeczowej, tj. żywności, opału, odzieży, i innych niezbędnych potrzeb,</p> <p>- udzielanie pomocy w formie opłat związanych z utrzymaniem domu.</p> <p>- zapewnienie bezpłatnych posiłków , w tym obiadów w szkole,</p> <p>1.3 Świadczenie pomocy usługowej w ramach kompetencji i zadań GOPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>- kierowanie ofiar przemocy do placówek wsparcia zajmujących się pomaganiem ofiarom przemocy, a w szczególności gwarantujących ochronienie, to jest schronisk, hosteli, ośrodków interwencji kryzysowej,</p> <p>- pomaganie w załatwianiu spraw urzędowych, innych ważnych spraw bytowych,</p> <p>- świadczenie usług w zakresie poradnictwa prawnego, (alimenty, eksmisja, sprawy o separację, rozwód) psychologicznego (terapię, mediacje), pedagogicznego, terapii, kierowanie do specjalistów i placówek zajmujących się w/w usługami,</p> <p>- udzielanie wszechstronnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy w</p>	<p>okres ciągly</p> <p>okres ciągly w razie wystąpienia potrzeby.</p> <p>w razie wystąpienia potrzeby</p>	<p>pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS)</p> <p>pracownik socjalny GOPS szkoła</p> <p>pracownik socjalny, Policja prawnik w punkcie konsultacyjnym terapeuta, pedagog szkolny,</p>

		<p>organizacjach pozarządowych.</p> <p>- udzielanie w razie zaistnienia potrzeby wsparcia w zapewnieniu pomocy medycznej (wezwanie karetki, wskazanie specjalisty upoważnionego do wykonania obdukcji, i inne działania mające na celu umożliwienie szybkiego dostępu do usług medycznych).</p> <p>- zapewnienie stałego kontaktu z rodziną, informowanie o dalszych podjętych krokach w sprawie pomocy rodzinie i zapewnieniu jej bezpieczeństwa.</p>		
2	Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie właściwej ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą	<p>2.1 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności i kompetencji praktycznych niezbędnych do skutecznego radzenia sobie z problemami przemocy w rodzinie, w obrębie następujących funkcji i zawodów: dzielnicowi rejonów gminnych, pracownicy socjalni, pracownicy punktu konsultacyjnego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagodzy szkolni, personel medyczny, a w szczególności pielęgniarki środowiskowe, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>2.2 Wspieranie placówek interwencji kryzysowych i innych instytucji i organizacji świadczących pomoc ofiarom przemocy.</p> <p>2.3 Usprawnienie koordynacji współdziałania różnych służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, a w szczególności : współdziałanie Policji i rozwijanie współpracy dzielnicowych z przedstawicielami innych służb w zakresie opieki nad rodzinami w których występuje przemoc domowa.</p> <p>2.4. Zapewnienie ochrony ofiarom przemocy w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa poprzez powiadomienie organów ścigania.</p> <p>2.5. Proponowanie rozwiązań trudnych sytuacji ofiar przemocy ze szczególnym uwzględnieniem skutków i konsekwencji zmian wynikających z podejmowanych działań.</p>	<p>okres ciągły</p> <p>okres ciągły</p> <p>okres ciągły</p> <p>w razie wystąpienia potrzeby</p> <p>w razie wystąpienia potrzeby</p>	<p>dzielnicy, prac. socjalni, pedagodzy punktu konsult. higienistki personel medyczny członkowie GKRPA,</p> <p>GKRPA</p> <p>Policja, pracownik socjalny, pedagog szkolny, członkowie GKRPA,</p> <p>Policja, prokuratura, pracownik socjalny</p> <p>Policja, Pracownik socjalny, prawnik i terapeuta</p>
3	Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie i jego skutków	<p>3.1 Inicjowanie, wspieranie, promowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych realizowanych z Policją wskazujących zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, sposoby prewencji i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczących odporności na manipulację grupową.</p> <p>3.2 Wdrażanie programów edukacyjnych dla nauczycieli, wychowawców i pedagogów szkolnych w kwestiach związanych z diagnozowaniem, wczesnym rozpoznaniem dewiacji i patologii wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>okres ciągły</p> <p>okres ciągły</p>	<p>Policja Szkoła, GKRPA</p> <p>Szkoła GKRPA</p>

		<p>3.3 Inicjowanie i wspieranie działań w zakresie tworzenia grup wsparcia, stowarzyszeń mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.</p> <p>3.4 Systematyczna edukacja środowiska lokalnego ukierunkowana na: - odkłamywaniu mitów i stereotypów utrudniających pomaganiu ofiarom przemocy, - udzielanie informacji na temat możliwości udzielenia pomocy wraz z pozytywnymi przykładami wyjścia z sytuacji przemocy, temu celowi służą - ulotki, plakaty, cykliczne artykuły informacyjne na temat możliwości uzyskania pomocy.</p>	<p>w razie wystąpienia potrzeby</p> <p>okres ciągły</p>	<p>pracownik socjalny, Policja, GKRPA GKRPA</p>
4	Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie	<p>4.1 Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>4.2 Udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia.</p>	okres ciągły	<p>członkowie Zespołu</p> <p>GKRPA GOPS</p>

VII Zasady finansowania programu.

Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy, w tym z dotacji celowych w ramach zadań zleconych, ze środków Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

VIII Zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się pomocy w formie:

- a) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego,
- b) interwencji kryzysowej i wsparcia (interwencja kryzysowa stanowi obecnie zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej). W ramach interwencji kryzysowej ma być udzielana natychmiastowa specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb poradnictwo socjalne lub prawne, w sytuacjach uzasadnionych schronienie do 3 m-cy,
- c) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi

członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną,

d) zapewnienia, na żądanie osoby dotkniętej przemocą bezpiecznego,

e) schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

IX Zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno – edukacyjne. Umarzając warunkowo postępowanie karne wobec sprawcy przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny albo zawieszając wykonanie kary za takie przestępstwo, sąd, nakładając obowiązek powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób czy opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, określa sposób kontaktu skazanego z pokrzywdzonym lub może zakazać zbliżania się skazanego do pokrzywdzonego w określonych okolicznościach. Jeżeli zachodzą przesłanki do zastosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, sąd może zamiast tymczasowego aresztowania zastosować dozór Policji, pod warunkiem że oskarżony opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym, w wyznaczonym przez sąd terminie i określi miejsce pobytu. Sąd może orzec obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, a teraz również w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym przemocy przeciwko osobie najbliższej.

Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd zobowiązuje sprawcę do naprawienia szkody w całości lub części, a może na niego nałożyć obowiązki:

- informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby,

- powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub innych środków odurzających,
- powstrzymania się od kontaktowania z określonymi osobami,
- orzeczenia świadczenia pieniężnego oraz zakazu prowadzenia pojazdów do dwóch lat.

Zawieszając wykonanie kary, sąd może zobowiązać skazanego do :

- informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby,
- wykonywania pracy zarobkowej, do nauki lub przygotowania się do zawodu,
- powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających,
- poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu albo oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
- powstrzymywania się od kontaktowania z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób,
- opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub zastosowanie innego stosownego postępowania w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa.

X Ocena efektów programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w środowisku lokalnym.

Po wprowadzeniu od 2006 roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie następował wzrost zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie. Wzrost ten pośrednio nie wynikał z nasilenia się problemu przemocy w rodzinie, ale występował także z powodu systematycznej i konsekwentnej edukacji środowiska lokalnego, ukierunkowanej na odkłamywaniu mitów i stereotypów utrudniających pomaganiu ofiarom przemocy, jaki również podnoszeniu świadomości społecznej w przedmiocie przyczyn i skutków przemocy oraz konsekwencji braku reakcji na jej akty ze strony sprawców. Kilkuletni okres realizacji programu spowodował ten wzrost interwencji, który odzwierciedla się w

statystkach Policji i Ośrodka Pomocy Społecznej. Należy podkreślić, iż od 2014 roku nastąpił znaczny spadek interwencji domowych w związku z przemocą domową. Promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, włączenie się wielu instytucji do skoordynowanych działań w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie sprawiło, iż skuteczność pomocy ofiarom przemocy wzrosła, a tym samym obniżył się wskaźnik występowania ujawnionych zdarzeń przemocy w rodzinach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej w okresie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z innymi partnerami zajmującymi się tą trudną kwestią społeczną zamierza osiągnąć następujące wskaźniki:

- dalszy spadek liczby rodzin, w których podejmowane są interwencje w związku z przemocą domową,
- spadek osób zgłaszających się o pomoc w związku z występującym problemem przemocy,
- wzrost liczby osób profesjonalnie przeszkolonych w zakresie pomagania ofiarom przemocy.

Na podstawie obserwacji przeprowadzonych przez pracowników socjalnych należy stwierdzić, iż mieszkańcy częściej zgłaszają do Ośrodka Pomocy Społecznej niepokojące sygnały przemocy w rodzinie. Zmiana mentalności i postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie pozwala na wczesne podjęcie interwencji i przeciwdziałanie przemocy.

Poczucie wspólnego celu jakim jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w sensie działań społecznych oraz scalenie środowiska lokalnego przy jego realizacji oprócz podniesienia skuteczności udzielonego wsparcia osobom doznającym przemoc jest nadrzędnym celem prezentowanego programu.

Wyk. [E.R.]